

ZA5439

**Flash Eurobarometer 283
(Entrepreneurship in the EU and Beyond)**

**Country Specific Questionnaire
Belgium (Flemish)**

FLASH 283 ENTREPRENEURSHIP

D1. Geslacht

[VRAAG NIET DUID AAN WAT PAST]

- Man 1
- Vrouw 2

D2. Hoe oud bent u?

- [][] ..... WEIGERT/GEEN ANTWOORD
- [jaren oud] 99

D3. Hoe oud was u toen u uw voltijdse opleiding hebt beëindigd?

[VUL IN DE LEEFTIJD WAAROP DE OPLEIDING WERD BEEINDIGD]

- [][] ..... jaren oud
- [WEIGERT/GEEN ANTWOORD] 99
- [NOOIT VOLTIJDS ONDERWIJS GENOTEN] 01
- [NOG IN VOLTIJDS ONDERWIJS] 00

D4. Met betrekking tot uw huidige beroep, zou u zeggen dat u zelfstandig ondernemer bent, in loondienst bent, of zou u zeggen dat u geen professionele activiteit heeft?

[LINKER ITEMS VOORLEZEN VRAAG DAARNA OM TE SPECIËREN ("DAT WIL ZEGGEN") SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK]

- Zelfstandig ondernemer

→ i.e. :

- Boer, boswachter, visser 11
- winkelier, handwerker 12
- Vakman (advocaat, arts, boekhouder, architect, ...) 13
- Eigenaar-manager van een bedrijf 14
- andere 15

In loondienst

→ i.e. :

Bediende

- Vakman (arts, advocaat, boekhouder, architect) 21

- Algemene directie, bestuur, topmanagement.....	22
- Management.....	23
- middenkader.....	24
- Ambtenaar.....	25
- Administratief medewerker.....	26
- andere.....	27

Arbeider

- opzichter / voorman (team manager, etc.).....	31
- Opgeleide handarbeider.....	32
- ongeschoold handarbeider.....	33
- andere.....	34

Zonder een professionele activiteit

→ i.e. :

- huisvrouw/-man.....	41
- student (voltijds).....	42
- gepensioneerd.....	43
- werkzoekend.....	44
- andere.....	45
- Weigert/geen antwoord.....	99

D6. Waar zou u zeggen dat u woont?

- grootstedelijk.....	1
- stad/stedelijk.....	2
- platteland.....	3
- [Weigert].....	9

D7. Kunt u mij vertellen wat het beroep van uw vader is? Is of was hij zelfstandig ondernemer, bediende in de private sector, arbeider in de private sector, ambtenaar of niet werkzaam?

[VOORLEZEN –]

- zelfstandig ondernemer.....	1
- bediende in the private sector.....	2
- arbeider in de private sector.....	3
- ambtenaar.....	4
- niet professioneel werkzaam.....	5
- Overige.....	6
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD].....	9

D8. Kunt u mij vertellen wat het beroep van uw moeder is? Is of was zij zelfstandig ondernemer, bediende in de private sector, arbeider in de private sector, ambtenaar of niet werkzaam?

[VOORLEZEN –]

- zelfstandig ondernemer 1
- bediende in the private sector 2
- arbeider in de private sector 3
- ambtenaar 4
- niet professioneel werkzaam 5
- Overige 6
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

D9. Welk van de volgende zinnen beschrijft het beste uw mening over het huidige inkomen van uw huishouden:

[1 - 4 VOORLEZEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK]

- Leeft comfortabel met het huidige inkomen 1
- Kan rondkomen met het huidige inkomen 2
- Vindt het moeilijk rond te komen met het huidige inkomen 3
- Vindt het erg moeilijk rond te komen met het huidige inkomen
..... 4
- WN 5
- Weigert te antwoorden 6

D10. Bent u het met de volgende uitspraken zeer eens, eens, oneens of zeer oneens?

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK VOOR ELK ITEM]

- Zeer mee eens 1
- Mee eens 2
- Mee oneens 3
- Zeer mee oneens 4
- [WN/GA] 9

- a) Ik ben in het algemeen bereid risico's te nemen 1 2 3 4 9
- b) Wanneer ik moeilijke taken moet aanpakken, weet ik in het algemeen zeker dat ik deze zal
volbrengen 1 2 3 4 9
- c) Mijn leven wordt bepaald door mijn eigen handelingen, niet door anderen of door het lot 1 2 3 4 9

- d) Als ik iets zie dat ik niet leuk vind, dan verander ik het 1 2 3 4 9
- e) De mogelijkheid om afgewezen te worden omdat ik achter mijn beslissingen sta zou me niet
stoppen 1 2 3 4 9
- f) Ik ben een inventieve persoon die ideeën heeft 1 2 3 4 9
- g) Ik ben optimistisch over mijn toekomst 1 2 3 4 9
- h) Ik houd van situaties waarin ik met anderen wedijver 1 2 3 4 9
- i) Wanneer ik met moeilijke taken word geconfronteerd, kan ik op geluk en de hulp van anderen
rekenen 1 2 3 4 9

Wij doen in de 27 landen van de Europese Unie en in een aantal andere landen een onderzoek naar ondernemersactiviteiten.

**Q1. Stel dat u zou kunnen kiezen tussen verschillende soorten beroepen,
welk beroep zou u verkiezen:...**

[VOORLEZEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK]

- Het werken in loondienst..... 1
- Het werken als zelfstandig ondernemer 2
- [Geen van deze] 3
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

[VOOR DEGENEN DIE “WERKEN IN LOONDIENST” HEBBEN GEANTWOORD IN Q1 (Q1=1)]

**Q2. Waarom geeft u de voorkeur aan het werken in loondienst boven het
werken als zelfstandig ondernemer?**

[NIET VOORLEZEN – SPONTAAN – ANTWOORDEN HIERONDER CODEREN – MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK]

- Een regelmatig, vast inkomen (tegenover een onregelmatig,
variabel inkomen)..... 1
- Stabiliteit van de werkgelegenheid..... 2
- Vastgestelde werktijden 3
- Bescherming door sociale zekerheid en/of verzekeringen
..... 4
- Gebrek aan zakelijke ideeën 5
- Gebrek aan financiële middelen voor zelfstandig
ondernemerschap 6
- Gebrek aan vaardigheden voor zelfstandig ondernemerschap 7
- Ernst van een beslissing - moeilijk om beslissingen om te
keren/gebonden aan zakelijke activiteiten 8
- Bang voor bureaucratie, problemen met openbare
autoriteiten 9

- Bang voor juridische en sociale gevolgen wanneer ik faal..... 10
- Andere..... 11
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD]..... 99

[VOOR DEGENEN DIE “ZELFSTANDIG ONDERNEMER” HEBBEN GEANTWOORD IN Q1 (Q1=2)]

**Q3. Waarom geeft u de voorkeur aan het werken als zelfstandig ondernemer
 ☑boven het werken in loondienst?**

[NIET VOORLEZEN – SPONTAAN – ANTWOORDEN HIERONDER CODEREN – MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK]

- Persoonlijke onafhankelijkheid zelfontplooiing interessante werkzaamheden..... 1
- Een zakelijke kans realiseren..... 2
- Betere inkomensverwachtingen..... 3
- Keuzevrijheid voor werklocatie en werktijden..... 4
- Gebrek aan aantrekkelijke arbeidskansen 5
- Familieleden/ vrienden zijn zelfstandig ondernemer..... 6
- Goed economisch klimaat..... 7
- Onzekerheden met betrekking tot tewerkstelling vermijden..... 8
- Bijdragen aan de maatschappij..... 9
- Andere..... 10
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD]..... 99

**[VOOR DEGENEN DIE NIET “ZELFSTANDIG ONDERNEMER” HEBBEN GEANTWOORD IN D4 D.W.Z. DIE MOMENTEEL
 GEEN ZELFSTANDIG ONDERNEMER ZIJN]**

**Q4. Ongeacht of u al dan niet zelfstandig ondernemer wilt worden, zou het mogelijk zijn voor u om
 zelfstanding ondernemer te worden binnen de komende 5 jaar?**

[VOORLEZEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK]

- Zeer waarschijnlijk 1
- Enigszins waarschijnlijk 2
- Enigszins onwaarschijnlijk..... 3
- Zeer onwaarschijnlijk 4
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD]..... 9

**[VOOR DEGENEN DIE HEBBEN GEANTWOORD “NIET ERG HAALBAAR” OF “IN HET GEHEEL NIET HAALBAAR” IN
 Q4]**

**Q5. Waarom zou het voor u niet waarschijnlijk zijn om binnen de komende 5 jaar zelfstandig
 ondernemer te zijn?**

[NIET VOORLEZEN – SPONTAAN – ANTWOORDEN HIERONDER CODEREN – MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK]

- Gebrek aan zakelijke ideeën/ mogelijkheid 1
- Gebrek aan financiële middelen voor zelfstandig ondernemerschap 2
- Gebrek aan vaardigheden voor zelfstandig ondernemerschap 3
- Last van bureaucratie/ administratieve moeilijkheden 4
- Het risico om te falen en de juridische en sociale gevolgen zijn te groot 5
- Het zou moeilijk zijn dit in overeenstemming te brengen met mijn gezinssituatie 6
- Het huidige economische klimaat is niet goed om een onderneming te starten 7
- Andere..... 8
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD].....9

Q6. Ik ga u nu een lijst uitspraken voorlezen. Kunt u mij vertellen of u het met de volgende uitspraken zeer eens, eens, niet eens of helemaal niet eens bent?

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK PER ITEM]

- Helemaal mee eens..... 1
- Mee eens..... 2
- Mee oneens 3
- Helemaal mee oneens 4
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

- a) Mijn schoolopleiding heeft mij geholpen om mijn gevoel voor initiatief - een soort ondernemerschapsattitude - te ontwikkelen..... 1 2 3 4 9
- b) Mijn schoolopleiding heeft mij geholpen om de rol van ondernemers in de maatschappij beter te begrijpen. 1 2 3 4 9
- c) Door mijn schoolopleiding raakte ik geïnteresseerd om ondernemer te worden..... 1 2 3 4 9
- d) Mijn schoolopleiding gaf me de vaardigheden en kennis die me in staat stellen een bedrijf te leiden..... 1 2 3 4 9

Q7. Ik ga u nu een andere lijst met uitspraken voorlezen. Kunt u mij vertellen of u het daarmee eens of oneens bent?

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK PER ITEM]

- Zeer mee eens..... 1

- Mee eens..... 2
  - Mee oneens 3
  - Zeer mee oneens 4
  - [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9
- a) Ondernemers maken nieuwe producten en diensten en bieden ons allen voordelen 1 2 3 4 9
- b) Ondernemers denken alleen aan hun eigen portemonnee..... 1 2 3 4 9
- c) Ondernemers scheppen banen..... 1 2 3 4 9
- d) Ondernemers profiteren van het werk van anderen. 1 2 3 4 9

Q8. Bent u ooit gestart met een bedrijf of onderneemt u stappen om een bedrijf te starten?

[VOORLEZEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK]

- Ja 1
- Nee 2
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

INDIEN Q8 = 2, D.W.Z. VOOR MENSEN DIE NOOIT EEN BEDRIJF ZIJN BEGONNEN

Q9. Hoe zou u uw persoonlijke situatie omschrijven:

- Het is nooit bij u opgekomen om een bedrijf op te starten..... 1
- U denkt er over om een bedrijf te starten 2
- U heeft overwogen of u had al stappen ondernomen om een bedrijf te starten, maar u heeft dit opgegeven..... 3
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

INDIEN Q8 = 1, D.W.Z. MENSEN DIE EEN BEDRIJF ZIJN BEGONNEN OF DIE ER MOMENTEEL ÉÉN OPSTARTEN

Q10. Hoe zou u uw persoonlijke situatie willen omschrijven:

- U onderneemt op dit moment stappen om een nieuw bedrijf te starten..... 1
- U bent in de afgelopen drie jaar met een bedrijf gestart of heeft een bedrijf overgenomen en dit bedrijf is vandaag nog steeds actief..... 2
- U bent meer dan drie jaar geleden met een bedrijf gestart of heeft een bedrijf overgenomen en dit bedrijf is nog steeds actief 3

- U heeft ooit een bedrijf opgestart, maar bent tegenwoordig geen zelfstandig ondernemer meer omdat de zaken zijn mislukt.....4
- U bent ooit met een bedrijf gestart, maar u bent op dit moment geen ondernemer meer, aangezien het bedrijf is verkocht, overgedragen of gesloten..... 5
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD]..... 9

VOOR DEGENEN DIE Q8 = 1 OF Q9 = 3 HEBBEN GEANTWOORD, D.W.Z. MENSEN DIE STAPPEN ONDERNEMEN OM EEN BEDRIJF TE STARTEN, EEN BEDRIJF HEBBEN, IN HET VERLEDEN EEN BEDRIJF HADDEN OF STAPPEN HADDEN ONDERNOMEN OM EEN BEDRIJF OP TE STARTEN MAAR DIT HEBBEN OPGEGEVEN

Q11. Kunt u voor ieder van de volgende elementen aangeven of dit zeer
belangrijk, enigszins belangrijk, enigszins onbelangrijk of zeer
onbelangrijk voor u was om stappen te ondernemen om een nieuw bedrijf
te starten of om er één over te nemen?

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – EEN ANTWOORD PER REGEL]

- Zeer belangrijk 1
  - Enigszins belangrijk 2
  - Enigszins onbelangrijk..... 3
  - Zeer onbelangrijk 4
  - [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9
-
- a) Ontevredenheid ten aanzien van uw vorige situatie..... 1 2 3 4 9
  - b) Een geschikt bedrijfsidee..... 1 2 3 4 9
  - c) Contact met een geschikte zakenpartner..... 1 2 3 4 9
  - d) Het ontvangen van de noodzakelijke financiële middelen..... 1 2 3 4 9
  - e) Een rolmodel..... 1 2 3 4 9
  - f) Een sociale of ecologische behoefte aanpakken waaraan nog niet is voldaan 1 2 3 4 9

VOOR DEGENEN DIE Q8 = 1 HEBBEN GEANTWOORD, D.W.Z. MENSEN DIE OP ENIG MOMENT EEN BEDRIJF HEBBEN OPGESTART OF STAPPEN ONDERNEMEN OM DAT TE DOEN

Q12. Alles bij elkaar, zou u zeggen dat u uw bedrijf startte of aan het starten
bent omdat u een mogelijkheid zag of deed u het uit noodzaak?

[VOORLEZEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK]

- U startte het omdat u een mogelijkheid tegenkwam 1
- U startte het uit noodzaak 2
- [Beide]..... 3
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

- Q13. Stel dat u op dit moment de middelen heeft om een eigen bedrijf te
 ☒beginnen, met inbegrip van voldoende financiële middelen, zou u dan eerder een nieuw bedrijf
 starten of eerder
 ☒een bestaand bedrijf overnemen?**

[VOORLEZEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK]

- Ik zou eerder een nieuw bedrijf starten..... 1
- Ik zou eerder een bestaand bedrijf overnemen..... 2
- [Geen van deze, niet geïnteresseerd] 3
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

- Q14. Stel dat u vandaag een bedrijf zou moeten opzetten, voor welke
 ☒twee grootste risico's heeft u dan de meeste angst? Is het:...**

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN]

- De onzekerheid over uw inkomen 1
- De onzekerheid over het hebben van werk..... 2
- Het risico van het verliezen van uw eigendommen 3
- De noodzaak er te veel tijd en energie aan te moeten
 besteden 4
- De mogelijkheid om persoonlijk te falen 5
- De mogelijkheid om failliet te gaan 6
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

- a) Het eerst genoemde 1 2 3 4 5 6 9
- b) Op de tweede plaats genoemd 1 2 3 4 5 6 9

- Q15. Wat is uw mening over de volgende groepen mensen? Is die...**

[VOORLEZEN – SLECHTS EEN ANTWOORD MOGELIJK]

- Tamelijk gunstig 1
- Neutraal 2
- Tamelijk ongunstig 3
- [WN/GA]..... 9

- a) Ondernemers (zelfstandigen, bedrijfseigenaren)..... 1 2 3 9
- b) Ambtenaren..... 1 2 3 9
- c) Topmanagers in grote productiebedrijven. 1 2 3 9
- d) Managers bij een bank of vergelijkbare instellingen..... 1 2 3 9

- e) Politici 1 2 3 9
- f) Vrije beroepen (architecten, advocaten, artiesten, enz.)..... 1 2 3 9

Q16. Stelt u zich eens voor dat u plotseling 100.000 euro erft. Wat zou u met het geld doen?

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – SLECHTS EEN ANTWOORD MOGELIJK]

- Een bedrijf beginnen (alleen of met een partner) 1
- Een huis kopen (of mijn hypotheek terugbetalen)..... 2
- Het geld sparen (spaarrekening, aandelen, enz.) 3
- Het uitgeven aan zaken die ik altijd al heb willen kopen
(reizen, auto, luxegoederen)..... 4
- Minder werken/stoppen met werken 5
- [WN/GA]..... 9

Q17. Stelt u zich voor dat een vriend van u zojuist een bedrijf is begonnen. Welk advies zou u hem of haar dan eerder geven?

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – SLECHTS EEN ANTWOORD MOGELIJK]

- Probeer het bedrijf snel uit te breiden OF 1
- Groei langzaam of groei helemaal niet 2
- [WN/GA]..... 9

Q18. Kunt u mij vertellen of u het met de volgende stellingen zeer eens, eens, niet eens of helemaal niet eens bent?

[VOORLEZEN – AFWISSELEN – SLECHTS ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK PER ITEM]

- Helemaal mee eens..... 1
- Mee eens..... 2
- Mee oneens 3
- Helemaal mee oneens 4
- [WEET NIET/ GEEN ANTWOORD] 9

- a) Het is moeilijk om een eigen bedrijf te beginnen doordat er een gebrek is aan beschikbare financiële steun. 1 2 3 4 9
- b) Het is moeilijk om een eigen bedrijf te beginnen door de ingewikkelde administratieve procedures..... 1 2 3 4 9
- c) Het is moeilijk voldoende informatie te verkrijgen over het starten van een bedrijf..... 1 2 3 4 9
- d) Men zou geen eigen bedrijf moeten beginnen als de kans bestaat dat dit zal mislukken. 1 2 3 4 9

e) Personen die hun eigen bedrijf zijn begonnen en daarin hebben gefaald, zouden een tweede kans moeten krijgen. 1 2 3 4 9